

Opinia dotycząca terenu Byłego Niemieckiego Obozu Płaszów

W południowej części Krzemionek Podgórskich - w trójkącie zieleni pomiędzy Zbiornikami Krzemionki MPWiK Kraków, rezerwatem przyrody „Bonarka” (ul. Swoszowicka) i Szarym Domem przy ul. Jerozolimskiej - znajduje się bardzo ważna ostoja przyrody, która stanowi naturalny habitat dla ogromnej ilości kręgowców.

Wśród zaobserwowanych ptaków, na wyżej wskazanym terenie, swoje siedliska lęgowe mają: - pokrzewki czarnobiste, - czajki pospolite, - sieweczki rzeczne, - kopcuszek zwyczajny, - piecuszki, - piegże zwyczajne, - bażanty; - sokoły pustulki; - krogulce. Dzięki bliskiej obecności stawów na dnie Kamieniołomu „Liban”, na całym obszarze można spotkać gatunki ptaków wodnych: - łyski zwyczajne, - czernice (kaczki czarnoczułe), - kaczki krzyżówki, - głowienki (kaczki rdzawogłowe). Pamiętać należy, że czas między 1 marca a 15 października jest powszechnie uznawany za okres lęgowy ptaków - o czym informuje Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska - w czasie którego zabronione jest niszczenie siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu i wychowu młodych, ale też odpoczynku, migracji bądź żerowania ptaków. Zabronione jest również niszczenie, usuwanie lub uszkodzenie gniazd, umyślne płoszenie czy niepokojenie ptaków. Ingerencja budowlana z sposób oczywisty zakłóci, a wręcz uniemożliwi okres lęgowy wyżej wymienionych gatunków. Okresowo, w obszarze zieleni między ul. Swoszowicką i ul. Jerozolimską, pojawiają się osobniki bądź grupy osobników z gatunków sarna europejska, zajęć szarak i dzik euroazjatycki. Ponadto, znajdują się tam regularnie obserwowane siedliska jeży europejskich, które w Polsce od 2014 roku podlegają częściowej ochronie gatunkowej. Obserwowanych jest także wiele gatunków płazów (m. in. żaba zielona, żaba wodna) i gadów (m. in. padalec, jaszczurka zwinka). Co istotne, wszystkie gatunki płazów i gadów w Polsce są pod ochroną! Dodatkowo, na terenie tym zaobserwować można liczną populację wążek i - kurczącą się - populację motyli.

Biorąc pod uwagę całą bioróżnorodność, jaka występuje w zielonym obszarze pomiędzy ul. Swoszowicką i ul. Jerozolimską, jakkolwiek działalność budowlana stanowić będzie nieodwracalną dewastację niezwykle bogatego biotopu, będącego schronieniem wielu cennych gatunków zwierząt. Zadrzewienia w wyżej wymienionym rejonie stanowią niewątpliwie cenne siedlisko roślin i zwierząt. Nie należy jednak pomijać faktu, że Kraków posiada poważny problem z zanieczyszczeniem powietrza. Jest to konsekwencja przede wszystkim spalania węgla w gospodarstwach domowych; bardzo dużego ruchu samochodowego oraz działalności branży przemysłowej. Jak powszechnie wiadomo, ważną funkcją drzew jest neutralizacja zanieczyszczeń.

KLUB GAJA

43-365 Wilkowice • ul. Wyzwolenia 40 • tel. 33 812-36-94
e-mail: klubgaja@klubgaja.pl • www.klubgaja.pl

atmosferycznych - liście drzew wchłaniają powietrze razem z unoszącymi się pyłami i związkami chemicznymi, bądź też absorbują te związki na swojej powierzchni. Na sąsiadujących z Krzemionkami Podgóorskimi ulicach Wielickiej oraz Kamieńskiego funkcjonuje intensywny transport kołowy. Musimy pamiętać, iż drzewa rosnące w obszarze pomiędzy tymi niezwykle ruchliwymi ulicami, neutralizują zanieczyszczenia i mogą ograniczać zapylenie w całym rejonie nawet o 75%. Co oczywiste, drzewa te produkują tlen w procesie fotosyntezy, wykorzystując dwutlenek węgla. Warto dodać, że drzewo o obwodzie 171-239 cm wytwarza rocznie około 118 kg tlenu, pochłaniając przy tym niemal 400 kg CO₂. W związku z powyższym, utrata drzewostanu między ul. Swoszowicką i ul. Jerozolimską implikować będzie znaczący wzrost zanieczyszczenia powietrza w tej - gęsto zamieszkaney - części miasta.

Należy także pamiętać o dobroczynnym wpływie zieleni na temperaturę powietrza w mieście. W aglomeracji krakowskiej stwierdza się podwyższenie temperatury w mieście w stosunku do tła pozamiejskiego. Kraków stanowi kolejną „miejską wyspę ciepła” z uwagi na zabudowę naturalnych korytarzy powietrznych, działania tysięcy mieszkańców wraz z intensywnym transportem miejskim (emisja ciepła antropogenicznego). Wytworzone nadmiarowe ciepło pozostaje uwięzione między wysokimi budynkami, zaś asfalt, beton i konstrukcje metalowe pochłaniają i magazynują ciepło. Naturalne procesy ochładzające, jak deszcz i parowanie, działają mniej efektywnie na podłożu betonowym i / lub asfaltowym, gdyż uniemożliwiają wsiąkanie wody w glebę. Wniosek jest jednoznaczny – temperatura asfaltowo-betonowych powierzchni ma znaczący wpływ na temperaturę powietrza całej okolicy. Ponadto, emitory sztucznego ciepła (m. in. ruch samochodowy i autokarowy) dostarczają do atmosfery szereg zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Celem skutecznego przeciwdziałania negatywnym skutkom miejskiej wyspy ciepła, potrzeba działań polegających na zachowaniu i podtrzymywaniu zieleni wysokiej (gaje drzewne, zadrzewione tereny zielone) w centrum Krakowa, do którego należy obszar Krzemionek Południowych.

Jako rekomendację, można zaproponować stworzenie Parku Pamięci, wraz z kameralnym oddziałem Muzeum na jego terenie oraz poszerzeniem wystawy plenerowej, z dostawieniem koszy na śmieci oraz toalet.

Z poważaniem,

dr Marcin Urbaniak